

CONCLUSIONS SUBSEU (Ajuntament de Cervelló)

EDUCACIÓ SEXUAL I PREVENCIÓ DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

22/09/2022
SALA DE PLENS DE
L'AJUNTAMENT DE CERVELLÓ
CERVELLÓ

COMISSIONS DE TREBALL: EMPODERAMENT SEXUAL I
REPRODUCTIU, I VIOLÈNCIES SEXUALS

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

Ponència sobre la importància de l'educació sexual en la prevenció de les violències masclistes i la presentació del projecte pilot de coeducació a l'IES Cervelló que s'ha dut a terme en el curs 2021-2022. Aquest projecte tracta les relacions saludables i l'educació sexual des d'una perspectiva feminista. La presentació va anar a càrrec de Selene Garcia Sanagustín de Candela Cooperativa.

Candela, Acció Comunitària i Feminista SCCL., és una entitat sense afany de lucre fundada l'any 2004 a Barcelona amb l'objectiu de contribuir a una transformació social basada en l'educació en valors amb perspectiva feminista i comunitària.

Entre les finalitats de l'entitat es troba:

- Sensibilitzar la població entorn tota forma de violència basada en el gènere des d'una perspectiva interseccional
- Prevenir les violències de gènere per a poder eradicar-les
- Informar i atendre a persones que estan en qualsevol situació de discriminació i/o violència basades en el gènere des d'una perspectiva feminista i psicosocial
- Promoure l'educació afectiu-sexual, la coeducació, l'educació no sexista, l'educació feminista i la perspectiva de gènere aplicada a tots els àmbits
- Defensar els drets fonamentals de dones, infants, joves i persones del col·lectiu LGTBI, així com millorar les seves condicions de vida

OBJECTIUS DE L'ACTIVITAT

- Presentar el projecte d'educació sexual i prevenció de les violències masclistes a l'IES Cervelló
- Oferir marc conceptual de la prevenció de les violències masclistes i educació sexual

NOMBRE DE PERSONES QUE HAN PARTICIPAT

Han participat 38 persones.

Representants de la comunitat educativa, equips tècnics de l'àmbit de l'àmbit social i de la salut, representants del cossos de seguretat, entitats i càrrecs electes.

CONCLUSIONS

DESCRIPCIÓ DE LA INTERVENCIÓ

El projecte parteix d'una aposta per la lògica d'itinerari de continuïtat i la perspectiva comunitària i consisteix en la realització de 32 tallers per a joves, 2 càpsules formatives per al professorat i 1 taller per a famílies.

1r ESO

- El meu cos no entén de cànons. Taller d'autoestima vers el propi cos

- Tinc 500 amics? Prevenció de l'assetjament escolar

2n ESO

- Desmuntant el masclisme! Treballem els estereotips i els rols de gènere
- L'armari... pels abrics! Diversitat sexual i de gènere a les aules

3r ESO

- Sexualitat: tu decideixes!
- De l'amor romàntic a la relació abusiva. Prevenció de les violències masclistes

4rt ESO

- Has vist la foto que corre? Prevenció de les violències sexuals i el sexpreading
- Tinc una amiga que diu que li agrada. Maneres de lligar... Tot s'hi val?

Professorat

- (Des)educar-se per educar. Eines per a la prevenció de les violències de gènere amb joves
- El dret al plaer. Eines per acompanyar les diverses sexualitats de la gent jove

Famílies

- Bullying i adolescència. Prevenció de l'assetjament escolar heterosexual

FOMENAMENTS DE LA INTERVENCIÓ

Adultisme i adolescència

Apostem per fer una revisió crítica de la mirada adultista sobre l'adolescència. Una mirada hostil, llunyana, poc empàtica, plena de judicis i criminalitzadora. Si posem el terme "adolescència" al costat de qualsevol concepte (xarxes socials i adolescència, alimentació i adolescència, oci nocturn i adolescència..) i se'ns activen les alarmes: perill, risc! Però ser adolescent no és un factor de risc.

Sovint sentim dir que "els adolescents d'avui en dia són molt masclistes" i nosaltres diem que són el fruit i el reflex de la societat adulta. El masclisme no és una invenció de l'adolescència, és una herència de l'edat adulta. Els hi demanem que resolguin el que nosaltres no hem sabut resoldre? Responsabilitzem-nos!

L'adolescència no és un moment de pas sinó un moment en si mateix. No és un parèntesis entre la infància i l'edat adulta sinó un gran moment vital. Una etapa important, complexa i plena de canvis. És el moment de fer-se preguntes, de qüestionar-se, d'identificar-se, de poques resistències al canvi, de rebeldia i sentit crític. Són una

6è CONGRÉS
de les **DONES** del **BAIX LLOBREGAT**

4 i 5 de novembre 2022,
Cornellà de Llobregat

esperança per a la transformació social.

Violències masclistes i adolescència

Les violències masclistes a l'adolescència desborden el marc de la parella i operen des de ben petites. Les noies adolescents són especialment vulnerables a les violències masclistes i a les violències sexuals. Aquí és important la imatge de l'iceberg, el cicle i l'escalada de la violència per entendre com funcionen les violències masclistes.

A continuació llistem un taxonomia de violències imbrincades amb la construcció social del gènere:

- Penalització i control del cossos, la sexualitat i el plaer de les noies. Aquesta és l'arrel de les violències masclistes. Si expulsem a les noies de l'àmbit de la sexualitat, si no tenen accés a la sexualitat i al plaer, les estem empenyent cap a la violència.
- Objectualització dels cossos de les noies, gordofòbia i la violència estètica. Comença des de ben petites quan els hi posem un vestit de princesa, els hi diem guapes i els hi regalem una Barbie. I després les culpem de baixa autoestima. Els usos del cos en la publicitat que les situa com a objectes susceptibles al judici aliè.
- Ridiculització dels processos biològics. Les noies pateixien un guerra contra els seus cossos, que produeix rebuig, desconeixament i fàstig. Només cal veure el tractament de la regla, els pits, els pèls... Segeix sent temes tabú, que es viuen en secret i que produeixien malestar i incomoditat.
- Comentaris i "piropos". Comentar els cossos de les noies a l'espai públic per part de desconeguts és violència. Fa sentir por, inseguretat, fàstig.
- Terror sexual i indefensió apresada. Totes les noies han après que poden ser víctimes de la violència sexual i van pel món amb aquesta creença. Atenció quan fem prevenció a través del terror sexual: "torna acompanyada", "la faldilla és massa curta", "soles no podeu"... Si limitem la sexualitat i la llibertat de les noies perquè no siguin agredides, obrim la porta a la violència sexual i seguim posant el focus en les persones agredides i les persones agressores queden impunes.
- Sexpreading: difusió d'imatges amb contingut sexual sense consentiment. Deixem de culpabilitzar a les noies ("si no t'hagessis fet la foto...") i posem el focus en l'agressió.
- Traspàs de límits, tocaments, assetjament sexual, agressions...
- Culpabilització de les víctimes. "Portaves la faldilla massa curta", "tornaves massa tard"... Aquest missatges culpabilitzen a les noies i legitimen la violència.
- Interiorització de la violència. Aquestes violències són tan quotidianes que no les identifiquem com a violència. Normalització i naturalització de la violència.
- Violència a la parella.

Educació sexual feminista

6è CONGRÉS
de les **DONES** del **BAIX LLOBREGAT**
4 i 5 de novembre 2022,
Cornellà de Llobregat

Enfront a les violències masclistes, educació sexual feminista! Les noies connectades amb el seu plaer són més capaces de saber què volen i què no volen, posar límits, negociar pràctiques i relacions. Els nois connectats genuïnament amb el seu plaer (i no amb el "postureig" de la masculinitat dominant) són més capaços de expressar i gestionar emocions, escoltar i acceptar els límits i tenir cura i respectar l'autonomia dels altres.

Quan diem educació sexual feminista vol dir una educació:

- Que tingui una concepció positiva de la sexualitat. Que no giri entorn a la moral sexual ni a la moral del risc i que entengui la asexualitat com un àmbit d'autoconeixement, de benestar i plaer.
- Que posi el cos, el plaer i les emocions al centre. Autoconeixement, autoescolta i autocura i coneixement, escolta i cura dels altres. Que integri totes les seves dimensions: física, psíquica, emocional, relacional, social, etc.
- Que posi les diversitats al centre. Diversitats sexuals, corporals, de gènere, funcionals... de forma transversal, no com un afegit o un complement de la norma.
- Que no sigui reproductiva, heterocentrada, genitalista, coitocèntrica. Tot el cos i tots els cossos. No hi ha pràctiques i relacions més vàlides o legítimes. Totes les formes de sentir plaer amb cura, respecte i autonomia.
- Que contrarresti la lògica binària i la socialització diferenciada del gènere. Que no reproduï els estereotips de gènere, que es desmuntin els mandats opressors i produeixi condicions socials més igualitàries.

Reptes de futur

L'educació sexual i la prevenció de les violències masclistes no es pot improvisar. Per anar més enllà del "taller bolet", cal planificar i destinar-hi temps i recursos. Si és una aposta de centre, cal que es reflecteixi en els calendaris i en els pressupostos. Algunes recomanacions per a planificar la prevenció:

- Diferenciar la prevenció de l'abordatge, tot i que les violències masclistes són violències estructurals sempre presents.
- Crear itineraris de continuïtat on cada curs es vagi aprofundint en les temàtiques en funció del moment maduratiu.
- Apostar per la perspectiva comunitària (treballar amb infants i joves, famílies, professorat, altres agents educatius...). La formació dels professionals és clau per a la prevenció.
- Incorporar metodologies actives, vivencials, participatives i engrescadores.
- Apostar pel treball en xarxa i la cooperació educativa: centres educatius, equipaments juvenils, entitats especialitzades...

6è CONGRÉS
de les **DONES** del **BAIX LLOBREGAT**
4 i 5 de novembre 2022,
Cornellà de Llobregat